מאור עינים — צו

שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול מפני הנס שנעשה בו, הענין הוא שאמרו רז"ל שעל הים היה קטרוג אלו ואלו עובדי עבודה זרה וכי אפשר שהיו ישראל עובדי עבודה זרה ח"ו אז אך שהיו ישראל משוקעים בני שערי טומאה בין הקליפות והיו בקטנות הדעת ולא היו יכולין לבא אל השם יתברך והוציאם השם יתברך משם ובאו לגדלות וזהו (יחזקאל ט"ז, ז') ותרבי ותגדלי שבאת לגדלות המוחין וזהו בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל דיש שני מיני גלות דהיינו גלות כללי והוא גלות כלל ישראל בין האומות ויש גם כן גלות פרטי דהיינו אצל כל אחד מישראל שהנשמה בגלות אצל היצר הרע והנה זה כלל גדול שבכל זמן מהזמנים נעשה תמיד כשבא הזמן ההוא בכל שנה נעשה כמו שהיה בפעם ראשון ולכן אנו מברכין שהגיענו לזמן הזה וזהו בניסן נגאלו ויצאו מקטנות לגדלות ובניסן עתידין ליגאל דהיינו בכל שנה ושנה כשבא אותו הזמן יכול לצאת מקטנות לגדלות כמו בפעם הראשון:

פסח הוא דרועא ימינא דהיינו שבפסח נתגלו חסדים בעולם ופסח הוא חיות של כל השנה דהיינו באותן חסדים שממשיכים בפסח באמצעות הסדר ושאר דברים שעושין בפסח ולכן שנו חכמים במשנתם בפסח על התבואה דהיינו מזונות וכל העולם ניזון בחסדו הגדול וזהו בפסח נולד יצחק דהנה האמת שבפסח נמשכו חסדים על כל השנה אך הלא עינינו רואות שיש מעשים נעשו שלפי הנראה אינו מצד החסד מכל מקום החסד גנוז בתוכם כמו שאמרו רז"ל שהחולה אישתא זנתיה והלא מזונות הוא במדת החסד כמאמר הזן את העולם וכו' בחן ובחסד נמצא החסד גנוז בתוכו וזהו נמי שאמרו רז"ל שהשכינה סועד את החולה דהיינו בחי' השוכנות בכל העולם שמלא כל הארץ כבודו והיינו מדת החסד כמו שכתוב (תהלים ל"ג, ה') חסד ה' מלאה הארץ וזהו בפסח נולד יצחק דהיינו הדינים שנולדו בכל השנה הם עם פסח דהיינו עם חסד הגנוז בתוכו כנ"ל שאפילו בהחולה גנוז החסד ובאותו חסד נתרפא וזהו בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל דהיינו על הים היה קטרוג אלו ואלו היו עובדי עבודה זרה ואם כן קשה באמת איך נגאלו אך במצרים עשו ישראל כל הסדר בלילה כהויה כצורתה כמו שאנו עושים והיו מספרים ביציאת מצרים שהיו מאמינים שבודאי יהיו יוצאים ובאותן החסדים שהמשיכו נגאלו ובניסן עתידין ליגאל דיש גלות כללי ויש גלות פרטי דהיינו היסורים שיש לכל אחד מישראל ובאותן החסדים שממשיכין בניסן עתידין ליגאל:

חמץ בפסח במשהו דהקדושה נקרא בשם מצה והקליפה נקרא בשם חמץ ואין חילוק ביניהם רק המשהו שבין חי"ת להי"א והנה חי"ת והי"א מתחלפים באותיות אחה"ע והענין הוא דזה אינו מצוי שהיצר הרע יסיתנו לעבירה ידועה כי מי ישמע לו רק שמראה לו שהוא מצוה ומחליף לו בין חי"ת להי"א וזהו שאמרו רז"ל הבא ליטהר מסייעין אותו והבא ליטמא פותחין לו ולכאורה אינו מובן הבא ליטמא פותחין לו שמשמע שעושין לו דבר שיוכל ליטמא ואם כן הרי מסייעין אותו אבל הפירוש הוא להיפך הבא לטמא שהיצר הרע מראה לו שהוא מצוה ומחליף לו בין חי"ת להי"א פותחין לו ומראין לו שהי"א צריך להיות פתוח למעלה:

וידבר ה' אל משה לאמר צו את אהרן וגו' אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות אר"ש ביותר וכו' מקום שיש חסרון כיס וקשה הלא כל המצוות נאמרו לקיים לדורות עולם ומה חסרון כיס שבקרבן עולה הלא יש כמה מצוות שיותר צריך לחסרון בשבילו ולא נאמר בהם צו לשון זרוז, ויש לומר כי התורה שנתן לנו ה' עיקרה שעל ידה נכניע את היצר הרע לכן על פי רוב נזכר בזוהר לאישתדלא באורייתא שהוא תרגום של בראשית לב, כד ויאבק איש עמו היינו שעל פי התורה יוכל האדם להתאבק עם היצר הרע ולהכניעו כי המאור שבה מחזירו למוטב כי על ידי

התורה יוכל האדם לדבק אל השם ב"ה שהוא נעלם בתוך התורה והוא המאור שבה שהשם ברוך הוא הוא נעלם בתוך התורה ועל ידי התורה נוכל לדבק בהשם ב"ה ולהכניע את היצר הרע וזהו ראיתי בני עלייה והם מועטים כי על ידי התורה יוכל האדם להעלות למעלה וגם לתקן את אשר קלקל וזהו תורת העולה שעל ידה יוכל להתעלות למעלה כל הלילה עד הבוקר היינו גם החשכות שלו יוכל להעלותם ולעשות ממנו בוקר אור:

והאש תוקד על המזבח לא תכבה וגו' והענין הוא שאור של ששת ימי בראשית בהם ראה אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו ואחר שחטא נעלם האור היינו גונזו לצדיקים לעתיד לבוא כי בתחלה קודם החטא היה אור באתגלייא ואחר החטא נעלם האור בלבושים שהלביש את האור היינו שהאור נתלבש בתוך התורה וזהו ויעש ה' גו' כתנות עור ובתורתו של רבי מאיר היה כתוב כתנות אור בא' וקשה הלא אם נתחלף א' בע' התורה פסולה וממה נפשך או תורותינו פסולה או תורתו של ר"מ פסולה ויש לומר כי ר"מ נהוראי שמו שהיה מאיר עיני חכמים בהלכה היינו שבתורה שכתב ר"מ על ידי סופר היה כתוב בע' כמו בתורה שלנו רק בתורתו של ר"מ היינו שהיה מלמד את בני דורו ומאיר עיניהם היינו שלימד אותם איך יבואו אל האור הגנוז שבתוך התורה שעל ידי שנתלבש בלבושים לא כל אחד יכול לבוא אל האור הגנוז ור"מ היה מלמד את בני דורו ומאיר עיניהם איך לבוא אל האור הגנוז:

ונחזור לענייננו כי על ידי התורה נתעלה האדם זאת תורת העולה ואיך יתעלה האדם על ידי התורה אין זה כי אם על ידי שיבוא אל האור הגנוז והיינו שיביט על ידי האור הגנוז מה שיהיה מסוף העולם ועד סופו וזהו צו אין צו אלא זירוז מיד ולדורות היינו שיהיה שוים לו מה שהוא עתה בהווה היינו מיד ומה שיהיה לדורות יהיה גם כן שוה למה שהוא מיד שהוא מה שהוא עתה ולכן אמר רבי שמעון בן יוחאי בזוהר מה שאמר רבה בר בר חנה שהיה אחר כמה מאות שנה אחר רבי שמעון בן יוחאי וכן משה רבינו ע"ה ראה את רבי עקיבא שהיה אחר כמה אלפים שנים אחר משה רבינו ע"ה שהוא מחמת שעל ידי תורתם באו אל אור הגנוז ושם אין חילוק בין מיד ובין לדורות שהוא מקום ששם שוה הוה ומה שעתיד להיות אר"ש ביותר צריך וכו' במקום שיש חסרון כיס היינו אם לומד התורה ובא לאור הגנוז ושם אין מתלבש האור בשום כיסוי ושום התלבשות שהוא כמו שהיתה התורה קודם החטא אדם הראשון שהוא קודם שעשה כתנות אור שלא היתה נתכסה האור בלבוש התורה כי אם האור היה באתגלייא וזהו חסרון כיס. וזה שאמרו חז"ל הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו פירוש כי האדם הלומד התורה הוא רואה לפניו אותיות ואח"ז מתבונן ונפתחין לו פתחי חכמה להבין את התורה בשכל והבנה מנין לו השכל וההבנה הלא לא ראה כי אם אותיות ויש לומר כי איתא בזוהר ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כי יש עדן עליון ונהר לשון התפשטות כי התפשטות יוצא מעדן עליון להשקות את הג"ן סדרים דאורייתא ומשם יפרד שהוא בא אצלנו בעלמא דפירודא הוא עולם העשיה והיה לארבעה ראשים היינו שנעשה אצלנו ד' מוחין שכל והבנה ודעת נחלק לשני מוחין שם האחד פישון פי שונה הלכות ושם האחד גיחון שמנגחין זה בזה ושם השלישי חדקל חד קל ושם הד' הוא פרת שמימיו פרין ורבין והיינו שאין האדם חכם ולמדן מעצמו כי אם השם הוא המלמד להועיל, והוא (משלי ב', ו') כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה וגו':

ונהר יוצא גו' פי' שונה כביכול השם מלמד לאדם שיהיה שונה הלכות וכן כל הד' מוחין הנ"ל. והנה האדם הלומד שלא בדרך הנ"ל שיבוא אל אור הגנוז הוא אינו מועיל לו בלימודו כי אם מה שנעשה למדן ובקי בהלכות והיינו האותיות שבתורה ואין זה המכוון של השם יתברך שאין זה העיקר כי אם שעל ידי התורה יעלה למעלה מהאותיות היינו למקום שאין התלבשות לאור היינו במקום שהיתה התורה אור קודם החטא אדם הראשון שעדיין לא נעשה כתנות עור וזהו הלואי אותי עזבו היינו הלימוד שהוא אינו כי אם אותיות ותורתי שמרו שהוא למעלה מהאותיות שהוא אור הגנוז הנ"ל: